

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMZYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMZY

Nismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkami „STRZECHA RODZINNA” i „ROLNIK POLSKI” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnieniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 260.

Chełmża, wtorek, dnia 12-go listopada 1929 r.

Rok II.

Dział urzędowy powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wyzd. Pow. Augustyn Weiss).

Obwieszczenie.

Pismem z dnia 4. X. 29 r. Nr. IV. D. — 14643/29 zezwolił Pan Wojewoda na urządzenie zbiórki publicznej przez sprzedawanie znaczków pamiątkowych w cenie 1 zł. na obszarze Województwa Pomorskiego w czasie od 14 października do 30 listopada 1929 r. na rzecz Towarzystwa Opieki nad Sierotami po Poległych Wojskowych i Dzieci Inwalidów.

Zbierający winni mieć listy ze stronami numerowanymi liczbą bieżącą, zaopatrzoną pieczęcią urzędową miejscowej władzy policyjnej (wójta, burmistrza), która poświadcza jednocześnie ilość stron, wzgl. puszek zamknięte, zaopatrzone pieczęcią urzędową tych władz.

Każdemu ofiarodawcy winna być lista przedłożona celem zapisania wysokości złożonej ofiary i

pokwitowania własnoręcznym podpisem, a puszki należy otwierać w obecności przedstawicieli miejscowych władz policyjnych.

Toruń, dnia 11 listopada 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

Dotyczy posiedzenia Sejmiku Powiatowego w dniu 30 października 1929 r.

Na posiedzeniu w dniu 30 października 1929 r. powziął Sejmik Powiatowy następujące uchwały:

- 1) Przyjął do wiadomości protokół z ostatniego posiedzenia w dniu 13 lipca 1929 r.
- 2) Postanowił zaprzestanie pobieranie opłat za nadmierne zużywanie dróg powiatowych od 1 kwietnia 1930 r.
- 3) Postanowił odstąpić od pobierania dodatków do państwowych opłat od patentów akcyzowych na wyrób i sprzedaż napoi alkoholowych od dnia 1 kwietnia 1930 r.
- 4) Przyjął do wiadomości dekret Pana Wojewody Pomorskiego o zatwierdzeniu głównego budżetu administracyjnego na rok 1929—30.
- 5) Ustalił budżet dodatkowy na rok 1929—30 na kwotę 120,551 zł.
- 6) Powziął uchwałę w sprawie dodatku komunalnego dla zastępcy starosty powiatowego.

7) Uchwalił statut dla urządzenia kursów dla podkuwaczy koni.

8) Wybrał komisję do uregulowania sprawy nabycia nieruchomości Spółki Pion w Brąchnowie na Dom Ludowy.

9) Wybrał 4 członków i 4 zastępców do komisji szacunkowej dla podatku dochodowego.

10) Uchwalił o przystąpieniu do „Spółki z o. o. Pomorskie Kamieniolomy Samorządowe” odroczył do następnego posiedzenia.

11) Postanowił podtrzymać swoją ostatnią uchwałę co do przyjęcia dróg wojskowych.

12) Proponował członków do komisji rewizyjnej dla wód płynących.

13) Wybrał członków do Powiatowej Komisji Opieki Społecznej.

14) Przewodniczący złożył sprawozdanie o działalności Sejmiku Powiatowego podczas jego całej kadencji.

Podają to do ogólnej wiadomości.

Toruń, dnia 8 listopada 1929 r.

Przewodn. Wydziału Powiatowego Starosta powiatowy, Dr. Bogocz.

L. dz. W. I. 5—5—29.

Koniec działu urzędowego.

Z kraju

Narada na Zamku.

P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął Marszałka Piłsudskiego i premiera dr. Świtalskiego i odbył z nimi dłuższą konferencję. Wedle doniesień prasy rządowej, przedmiotem obrad dostojników państwowych były bieżące sprawy polityczne.

„Uwagi Kontroli Państwowej”.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa wydała drukiem „Uwagi kontroli państwowej o zamknięciach rachunkowych i wykonaniu budżetu na rok 1927—1928”. Charakteryzuje ona gospodarkę rządu za rok budżetowy 1927—1928. Z książki tej okazuje się, że ustawę skarbową, uchwaloną przez Sejm, przekroczono w dziale „Administracja” o 563 miliony zł. Również w dziale „Przedsiębiorstwa państwowe” otwarto, wbrew ustawie skarbowej, kredyty na dopłaty do przedsiębiorstw państwowych na sumę 15 milj. zł. Razem więc wydatkowano ponad budżet, uchwalony przez Sejm, 579 milj. zł.

N. I. K. nie widzi przeszkód do uchwalenia Rządowi absolutorjum za rok 1927/28, jednakże w stosunku do wydatków, nieobjętych budżetem, a wynoszących 579 milj. zł., które to sumy stały się przyczyną procesu b. min. Czechowicza przed Trybunałem Stanu, Najwyższa Izba Kontroli Państwa powzięła następującą decyzję:

„Kolegium Najwyższej Izby Kontroli nie może postawić wniosku o udzielenie rządowi absolutorjum, wobec tego, że powyższe wydatki, jako niezgodne z ustawą skarbową, wymagają legalizacji w drodze ustawodawczej”.

To znaczy: Rząd musi się wylczyć z tych wydatków przed Sejmem i uzyskać jego zatwierdzenie, co w obecnej sytuacji będzie trudne.

Uchwały Ch. D.

Zarząd Główny Chrześcijańskiej Demokracji powziął uchwałę, zalecającą klubowi parlamentarnemu stronnictwa:

1) poczynić wszystkie wysiłki celem uświadomienia miarodajnych czynników w państwie o konieczności powołania nowego Rządu, któryby chciał przez lojalną współpracę naczelnych władz w państwie wyprowadzić je z ciężkiego kryzysu politycznego.

2) poczynić wszystkie wysiłki, aby uspokoić wzburzenie umysłów przez nawiązanie kontaktu pomiędzy wszystkimi stronnictwami polskimi na terenie Sejmu”.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie.

Przybyli do Warszawy członkowie delegacji niemieckiej do rokowań o zawarcie polsko-niemieckiego traktatu handlowego. W delegacji tej znajduje się tylko dwóch członków poprzedniej delegacji.

Wszyscy członkowie delegacji przedstawiciele się onegdaj p. ministrowi Twardowskiemu, przewodniczącemu delegacji polskiej. Nazaję odbywają się wstępne rozmowy w poszczególnych sekcjach fachowych.

Premja wywozowa na żytnią mąkę.

Jak się dowiaduje Ajencja Wschodnia, premja wywozowa na żytnią mąkę została podniesiona do zł. 10 za 100 kg. Początkowo premja ta miała wynosić 7 zł. od 100 kg.

Pierwszy milion na walkę ze szpiegostwem.

Z Warszawy donoszą: Jak się dowiadujemy, 11 bm. nastąpi wręczenie pierwszego miliona złotych, zebranych z inicjatywy federacji związków obrońców ojczyzny na fundusz skreślonych przez Sejm pozycji w budżecie M. S. wojsk. dla walki ze szpiegostwem.

Z okazji tej uroczystości zbiorą się na podwórzu Belwederu o godz. 2 wszystkie organizacje warszawskie, wchodzące w skład federacji, z pocztami, chorągwiami i kompanjami honorowymi. W uroczystości weźmie udział Związek strzelecki, którego zjazd odbędzie się poprzedniego dnia w Warszawie.

Zaznaczyć należy, że fundusz walki ze szpiegostwem zebrano dotychczas znacznie ponad milion złotych.

Prześladowanie Polaków na Litwie.

Z Kowna donoszą, że ubiegłej niedzieli dziekan w Kiejdanach, ks. Kazimierz Prancietis, ogłosił, że wszelkie nabożeństwa w języku polskim we wszystkich kościołach dziekanatu będą zniesione, z wyjątkiem jedynie dwu dni w miesiącu, od godz. 7 rano do 1: w południe. Te 10 godzin miesięcznie przeznaczone są na modlitwy i pieśni w języku polskim, lecz o ile dnia tego wypadnie jakakolwiek uroczystość, nabożeństwo będzie się odbywało w języku litewskim. W ten sposób nawet tych 10 godzin wcale nie zagwarantowano dla ludności polskiej.

Adjutant z Iwanem Mozzuchinem?

Nowa godność Prezydenta Mościckiego.

W ubiegłą sobotę odbyła się w Paryżu uroczysta promocja na doktorów honorowych Sorbony 5-ciu uczonych, m. in. prof. Alberta Einsteina i prezydenta Ign. Mościckiego.

Z posiedzenia Rady Ministrów.

W sobotę odbyło się posiedzenie rady ministrów, które trwało od godz. 5 po poł. do 11-ej w nocy. W posiedzeniu wziął udział Marszałek Piłsudski, który pozostał do końca obrad. Przedmiotem obrad były kwestje bieżące, m. in. wydanie odznaczeń z okazji święta niepodległości w dniu 11 listopada br. Z pośród odznaczonych wymienia się też kilka osób z świata dziennikarskiego.

Organ kół watykańskich o Marsz. Piłsudskim.

„Osserwatore Romano“ wyraża żywą sympatię dla p. Marszałka Piłsudskiego oraz dla jego prestyżu politycznego i cnót wojskowych. Ma on za sobą — pisze dziennik — przedewszystkiem wojsko, które wobec opozycji chciało wykazać przywiązanie do wielkiego Wodza właśnie w Sejmie, gdzie prowadzi on walkę polityczną.

Cała prasa włoska zwraca uwagę na te słowa „Osserwatore“, podkreślając że w kołach watykańskich sytuacja w Polsce śledzona jest ze spokojem bez dawania popłochu alarmom.

Nowy wicewojewoda poznański objął urządowanie.

„Nowy Kurjer“ donosi z Poznania: Nowy wicewojewoda poznański dr. Typrowicz objął urządowanie z dnia 8. bm.

Umowa w górnictwie.

Z udziałem miejscowego inspektoratu pracy odbyły się w ub. czwartek układy między przedstawicielami pracodawców i górników w sprawie nowej umowy górników węglowych na Śląsku.

W wyniku obrad uzgodniono wszystkie części i podpisano nową ogólną umowę z ważnością od 15-go listopada do 30 czerwca 1931 roku.

Pan Minister Kwiatkowski dziękuje ziemi pomorskiej za zakup statku „Pomorze“.

Wojewódzki Komitet Obchodu Dziesięciolecia Niepodl. (Wojewódzki Komitet Floty Narodowej) otrzymał od Pana Ministra Przemysłu i Handlu inż. Kwiatkowskiego następujące pismo:

W związku z pismem Panów z dnia 31 lipca br. wyrażam Wydziałowi Wykonawczemu Wojewódzkiego Komitetu Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości w Toruniu uznanie i serdeczne podziękowanie za obywatelski czyn jednolitej uchwały zakupu żaglowca „Colbert“ i ofiarowanie go Rządowi Rzeczypospolitej, jako statku szkolnego. Dar ten świadczy wybitnie o wysokim zrozumieniu zagadnienia pomorskiego dla naszego kraju, a tem jest cenniejszy że ofiarowany został przez

dzielnice pomorską, podkreślając jej nierozdzielność z macierzą. Z wdzięcznością więc dar ten przyjmuję.

Statek szkolny „Colbert“ po przyjeździe pod polską banderę nosić będzie, zgodnie z życzeniem Komitetu, nazwę „Pomorze“.

Zaznaczam jednocześnie, że oględziny wspomnianego statku i na wodzie i wadoku, dokonane przez komisję techniczną Minist. Przemysłu i Handlu, do którego należeli Radca Kpt. w. ż. Stecki i Komendant statku szkolnego „Lwów“ Kpt. w. ż. Maciejewicz, wykazały zupełną przydatność „Colbert“ dla celów praktyki szkolnej.

(—) Min. Kwiatkowski.

Klemens Junosza.**Stracone szczęście**

(Ciąg dalszy).

(12)

Zaszumiało w powietrzu, potoki ulewnego deszczu lunęły na ziemię. Zrobiło się zupełnie ciemno, a szum ulewy mieszał się z rykiem grzmotów i migotaniem błyskawic, co chwilę rozdzierających ciemności.

Po niejakej chwili Szymon, drżąc z przerażenia, podniósł głowę i wzrokiem usiłował przeniknąć ciemności. Deszcz padał jeszcze, ale rzadłszy już trochę.

Na grobelce potworzyły się kaluże, w powietrzu czuć było woń spalenizny.

Dzied podniósł się, wsparł ręce na kiju i dzwoniąc zębami ze strachu, pacierz mówił półgłosem.

Znowu błyskawica mignęła i przy jej świetle ukazała się owa straszna wierzba, rozdarta od góry do dołu. Połowa jej pnia, z gałęzi sterozącymi jak żebra szkieletu, legła na drodze — druga

zaś, osmalona, czarna, zdawała się chwiać i grozić upadkiem.

Domyślił się Szymon, że piorun uderzył w diabelską siedzibę i rozwalił to gniazdo mocy nieczystej. Woń spalenizny była dla niego wymownym dowodem, że i djabłu musiało się coś dostać po skórze. Bezwątpienia uciekł on z wnętrza rozdartej wierzby i przyczaił się w bruzdzie, jak zając. Szymon jest prawie pewny tego... tembardziej że Kurta warczy i szczeka dziwnie jakoś, rzuca się naprzód i znów, jakby przerażony, cofa do swego pańa, skomlać i skowycząc żałośnie.

Zdobywając się na niesłychaną odwagę, dzied żegna się i ostrożnie postępuje naprzód. W wyciągniętej ręce kij trzyma i gotów jest uderzyć na strasznego wroga.

Zaryzykował. Może zginie, ale przynajmniej drogo życie sprzeda, gdyż nie wątpi, że takim kijem dębowym nawet djabłu kości nadwyryć można.

Kurta rzuca się naprzód z głośnem szczekaniem. Szymonowi zdaje się, że widzi w ciemności jakąś postać dziwną, osobliwą. Jest ona niby pagórek, niby masa bezkształtna, a łeb ma jak bydłocy lub koński.

Co jednak szczególna, że pies na tę postać nie szczeka — rzuca się na coś, czego Szymon dostrzec nie może.

Patryjotyczna postawa maszynistów kolejowych na Pomorzu.

Warszawa, 10. 11. Biuletyn wydany przez klub parlamentarny B. B., donosi że do Tczewa jechał centralny zarząd związku zawodowego maszynistów kolejowych w celu proklamowania strajku kolejowego. Na zebraniu maszynistów kolejowych zapytano się, czy zarząd centralny może liczyć na przyłączenie się koła Tczewskiego liczącego 280 członków do strajku kolejowego.

Na pytanie otrzymali odpowiedź odmowną. Wówczas obwieszono uchwałę zarządu centralnego, wykluczającą ze związku członków zarządu tczewskiego koła maszynistów. Oświadczenie to rozpetalo burzę. Wysłannicy centralnego zarządu zostali siłą usunięci z posiedzenia, poczem zebrani uchwalili rezolucję potępiającą centralny zarząd, który chciał użyć kolejarzy do zwalczania rządu.

Porozumienie trzech stronnictw ludowych.

Jedynym ważnym wydarzeniem politycznym dnia wczorajszego była odbyta wieczorem konferencja przedstawicieli trzech stronnictw ludowych. W konferencji tej wzięli udział imieniem „Piasta“ posłowie Rataj i Kiernik, imieniem „Wyzwolenia“ wicemarszałek Woźnicki i poseł Smola, imieniem Stronnictwa Chłopskiego poseł Dąbski. Omówiono bieżącą sytuację polityczną, i w wyniku obrad utworzono stałą komisję porozumiewawczą stronnictw ludowych dla przeprowadzenia wspólnej akcji na terenie kraju i sejmu. Znaczy to, że prowadzone od dłuższego czasu rokowania o współdziałanie trzech stronnictw ludowych doprowadziły do częściowego wyniku.

Łódzka firma zachwiana.

Wielką sensację w kołach przemysłowych stanowił złożony przez firmę Barczyński wniosek o odroczenie wypłat. Firma Barczyński należy do największych przedsiębiorstw włókienniczych w Łodzi i znana jest ze swej solidności. Zatrudniała 350 robotników, którym w czwartek wymówiono pracę.

W Poznaniu nie mieli komunicy powodzenia.

Z okazji 12-letniej rocznicy powrotu bolszewickiego w Rosji komunicy poznańscy usiłowali w dniu wczorajszym manifestować, zwołując zapomocą ulotek, ostatnio rozrzuconych, swoich towarzyszy na wiec zapowiedziany na placu Bernardyńskim. Dzięki energicznej podstawie policji, ani do wiecu ani do wykroczeń nie doszło.

Z Pomorza.

Unisław. W dniu 5 bm. o godz. 11-ej odbył się pogrzeb śp. dyrektora cukrowni inżyniera Zipsera. Po nabożeństwie ewang. domowym ruszył kondukt pogrzebowy na ewang. cmentarz. W orszaku pogrzebowym kroczył także oddział miejscowego Sokola z sztandarem, którego śp. Zmarły był chrzestnym. Nad grobem wygłosił mowę żalobną miejscowy pastor. Na pogrzeb przybyło prawie całe ziemiaństwo pow. chełmińskiego i koledzy Zmarłego. Niezliczona ilość prześlicznych wieńców świadczyła o miłości i szacunku, które sobie zmarły dyrektor cukrowni zaskarbił.

Grudziądz. (Zebranie kupiectwa). W dniu 12 bm. odbędzie się w Grudziądzu w sali hotelu „Pod złotym lwem“ niezwykle interesujące zebranie kupiectwa. Przedmiotem obrad będą: sprawa traktatu handlowego z Niemcami, rządowy projekt reformy podatkowej i sprawa programu gospodarczego dla Pomorza.

Myszewo, pow. kartuski. (Wielka kradzież z włamaniem). W nocy z 28 na 29 października br. dokonano kradzieży z włamaniem do gospodarza Jana Okroja i skradziono z mieszkania różnych przedmiotów w wartości przeszło 1000 zł. gospodarzowi Br. Ptachowi również za około 1000 zł., a gospodarzowi Leonowi Kryszewskiemu za około 300 zł. W związku z powyższymi kradziejami przytrzymała policja z Przdokowa w stodole majątku Tokary jednego zлочyńca, pochodzącego z Rawy Mazowieckiej, w pobliżu którego w tej samej stodole znajdowały się drobiazgi, pochodzące z powyższych kradzieży.

Brusy. (Nieszczęśliwy wypadek). W piątek, 1 bm. na szosie, prowadzącej w stronę Chojnic, na jadącym rowerem robotnika, p. Leszczyńskiego z Żabna, najechał z przeciwnej strony motocyklem oficer 1 baonu strzelców z Chojnic. Skutkiem zderzenia p. L. spadł z roweru, doznając kilku poważnych okaleczeń.

Nieszczęśliwego młodzieńca odwieziono do Żabna, gdzie mu lekarz z Brus udzielił pierwszej pomocy.

Piaseczno. (Kradzież). W nocy z 27 na 28 października br. skradziono właścicielowi p. Modestowi Banieckiemu z Piaseczna prośną maciorę. Złodzieje zabili świnie zaraz w chlewie, ale nie zdolali jej zjeść, bo dzięki sprawności P. P. z Gniewu zostali wykryci, a B. otrzymał większą część niezłytego mięsa.

Czyżby i djabła piorun rozdarł na części, jak wierzbę?

Takie myśli przebiegały przez głowę Szymona. Biedny dziadownina tyłu wrażeń doznawał, że aż mu włosy dębem stawały na głowie. Oj piorunu jeszcze dzwoniło mu w uszach, a przytem widział przed sobą jakieś dwie istoty tajemnicze, milczące, groźne, na które pies warczał i ujadł zawzięcie.

Przez chwilę stał niepewny, co robić... posuwał się naprzód i znów cofał, zaciskał kij w zylastej, suchej dłoni... to się znów żegnał nabożnie. Nareszcie zdobył się na najwyższy akt odwagi... takiej odwagi, która tylko w śmiertelnej trwodze przychodzi. Rzucił się naprzód.

Wyteżając wzrok, dostrzegł w ciemności jakąś postać, leżącą w rowie. Kurta przyskakiwał do niej i szczekał.

— Zgiń, siło nieczyste! — ryknął Szymon z całej siły i uderzył kijem.

— Aj waj! — wrzasnęła owa mara, zrywając się na równe nogi — aj waj!

— Wszelki duch pana Boga chwali! — zawołał dzied.

— Niech un uchwali, ale po co bije? dlaczego robi rozbój na drodze?

— Boruch! — zawołał Szymon — czy to wy?

(Ciąg dalszy nastąpi).

KINO KRYSTAL

Kolejowa 24.

Dziś ostatni raz!

Wspaniały film

Początek seansów:
o godzinie 4-tej i 5.³⁰.

Na ogólne życzenie Publiczności wyświetlamy dziś jeszcze potężny dramat miłości, p. t.

„Miłość i Łzy Szopena”

50 gr. Wstęp na wszystkie miejsca dziś 50 gr.

Chcąc dać możliwość zobaczenia tego superszlagieru filmowego najszerszym masom społeczeństwa, Dyrekcja kina naszego zniżyła wstęp na wszystkie miejsca do 50 groszy.

Z Torunia.

Zderzenie pociągów towarowych pod Toruniem. Na stacji kolejowej Wiktorów na linii Warszawa — Toruń zderzyły się nocy ubiegłej dwa pociągi towarowe. Wypadku z ludźmi nie było. Przerwa w ruchu kolejowym trwała 3 godziny.

Eksplozja zapalnika granatu ręcznego. Dnia 6 bm. w mieszkaniu Lenca Henryka przy ul. Studziennej nr. 21 eksplodował zapalnik od granatu ręcznego, który Lenc wrzucił wraz z opalem do pieca. Wskutek wybuchu L. został porażony na twarzy i rękach, wobec czego odstawiono go do lecznicy miejskiej.

Wydaliła się z domu i zginęła. Dnia 7 bm. zgłosił Tyblewski Władysław zam. w Toruniu ul. Kaz. Jagiellończyka 14, że dnia 31. 10. br. oddaliła się z domu jego 18-letnia córka Helena i dotychczas nie powróciła. Poszukiwania zarządzone.

Kurs dla stolarzy i tokarzy. Staraniem toruńskich cechów stolarskich i tokarskich odbędzie się w początkach grud. br. 5-dniowy kurs bajcowania, politurowania i matowania w rozmaitych odcieniach i kolorach dla stolarzy i tokarzy toruńskich.

Toruń. (Pijak z rozstraskaną głową leżał na ulicy). Dnia 7 bm. o godz. 1,30 odstawiono na szpitala miejskiego Alojzego Sakwińskiego, lat 21. zamieszkałego w Toruniu przy ul. Wodnej nr. 34, który w pijanym stanie i z raną w głowie leżał na chodniku przy ul. Wały.

Przewóz mięsa. Wobec stwierdzenia, że niektóre wozy oraz samochody, przeznaczone do przewozu mięsa, nie odpowiadają wymaganiom sanitarnym, główna komisja sanitarna wydziału zdrowia zwróciła się do komisarjatu rządu o sprawdzenie wszelkiego rodzaju wozów, używanych do przewozu mięsa.

Z powiatu toruńskiego.

Tyllice, pow. toruński. (Wyrodna matka). Dnia 1 bm. robotnica sezonowa Kułak Kazimiera zam. w Tyllicach pow. Toruń, pozabawiła życia przez uduszenie swoje narodzone niesłabne dziecko płci męskiej, następnie zakopła zwłoki noworodka w polu: Kułak została przytrzymana i odstawiona wraz z aktami do dyspozycji p. prokuratora w Toruniu. Zwłoki noworodka przesłano do kostnicy miejskiej.

Rybno. (Nieszczęśliwy wypadek). Dnia 30 ub. m. gdy Alojzy Jankowski z Rybna jechał dwoma wozami na pole, siadło na przyczepiony wóz kilkoro dzieci. Z pośród nich 7-letni syn rob. Borkowskiego zszedł niespostrzeżenie z wozu i siadł na dyszel, lecz po chwili, straciwszy równowagę spadł tak nieszczęśliwie, że koło wozu przeszło mu przez prawą nogę, wskutek czego odniósł znaczne okaleczenia. Jest to znów przestroga dla rodziców, aby więcej uwagi poświęcali swym dzieciom.

Gielda zbożowa

POZNAŃ dnia 8 11. 1929 roku
płacono za 100 kg. w zł.

Zyto	24,50—25,00
Pszonica	37,25—39,25
Jęczmień przemi. łowy	25,00—26,00
Jęczmień browarowy	29,00—29,00
Owies	21,50—23,50
Mąka żytnia 70 proc.	37,50—40,00
Mąka pszen. 65 proc.	57,00—61,00
Otręby żytnie	16,00—17,00
Otręby pszenne	17,75—18,75

I Kasom Chorych można płacić weksłami.

Dotychczas wszelkie zaległe składki należne Kasom Chorym trzeba było przeważnie opłacać gotówką. Wyjątkowe jednak warunki i trudności płatnicze zmuszają szereg przedsiębiorstw do odkładania terminu spłaty zaległych składek ubezpieczeniowych, wskutek czego narosły dość znaczne pretensje. Gdy sytuacja gospodarza nie uległa zmianie na lepsze, a Kasy Chorych domagały się natarczywie uregulowania zaległych składek, nie pozostawało nic innego, jak tylko proponować regulowanie przy pomocy weksli. Zarząd Kas Chorych nie zgodził się jednak na takie rozwiązanie sprawy i zasłaniał się brakiem odnośnych w tym kierunku pełnomocnictw.

Stanowisko to nie odpowiada oczywiście dzisiejszym stosunkom, gdy przy ogólnym braku gotówki najwięcej przedsiębiorstwa nie mogą inkasować należnych sum. Z tej racji nie mogą oczywiście wywiązać się gotówkowo także w stosunku

do Kas Chorych, chociażby pretensje były nawet słuszne.

W konkretnym wypadku przyjęła jednak Kasa Chorych na większą sumę opiewający weksel z tytułu zaległych składek. Otrzymałszy pokrycie pretensji na tej drodze, Kasa Chorych zdyskontowała natychmiast weksel i otrzymała gotówkę. Po wykupieniu w terminie weksla przez wystawców, Kasa Chorych zwróciła się do danej firmy z żądaniem zapłaty jej 2 i pół proc. od całej sumy. Przedsiębiorstwo wychodziło jednak z innego założenia, że skoro Kasa Chorych zdyskontowała weksel i obracała pieniędzmi przez ten czas, wówczas nie może domagać się wogóle zapłaty procentu. Sprawa oparła się o władze centralne w Warszawie, które orzekły, że Kasy Chorych mogą przyjmować weksle, lecz nie powinny żądać więcej niż 1 procent.

KRONIKA

Chełmża, dnia 11 listopada 1929 r.

Kalendarzyk.

Poniedziałek: Marcina b., Florencji.
Wtorek: 5 braci Polaków, Marcina.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Grossfuss.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa” pana Maliszewskiego.

Z karty żałobnej. W piątek, dnia 8 bm. przybył do Chełmży transport zwłok śp. Antoniny Dynas, która w ubiegły wtorek dnia 5 bm. rozstała się ze światem doczesnym w Berlinie. Wczoraj o godz. 4-ej po poł nastąpiła ekspozycja zwłok ze stacji kolejowej do tut. kościoła pokatedralnego.

Pochód żałobny prowadził ks. prałat Szydzik w asyście ks. ks. wik. Gabrycha i Manthey'a.

Dziś o godz. 8-ej rano nastąpiło nabożeństwo żałobne, poczem odbył się kondukt na cmentarz.

Mimo, że Zmarła mieszkała na obcej ziemi pragnęła by zwłoki Jej spoczęły w stronach rodzinnych.

Niech ta ziemia ojczysta, którą całym sercem pokochała, lekką Jej będzie.

Stroskanej rodzinie zasyłamy na tej drodze najszczerze współczucia.

Z życia Towarzystwa Ludowego W dniu wczorajszym odbyło się w sali „Hotelu Dworcowego” zebranie Towarzystwa Ludowego.

Obrazy zagaił prezes p. Brzeski, poczem sekretarz, p. Beszczyński odczytał protokół z ostatniego zebrania.

W punkcie III, wygłosił adept red. „Przeglądu Pomorskiego”, p. Bartelki na temat dzisiejszej uroczystości oraz niebezpieczeństwa, grożącego Pomorzemu ze strony Niemiec.

W dyskusji zabrał głos p. Brzeski, uzupełniając referat sprawą traktatu handlowego.

W dalszym punkcie wygłosił referat prezes Tow. Lud. p. Brzeski n. t. „Walka z kościołem”. Referent przedstawił czasy pogatńskie, edykt za Konstancyją W. oraz sekty i opiekę społeczną nad niemi w czasach obecnych.

W dyskusji zabierali głos pp. Wicherski, Staniewicz, Masłowski i inni.

W komunikatach Zarządu prezes podał do wiadomości program obchodu uroczystości 11-lecia Niepodległości Polski, apelując zarazem do zebranych, by wzięli w tem święcie gremjalny udział.

Na to zabrał głos p. Wicherski żaląc się na zbyt wysoki wstęp na akademję, skutkiem czego robotnik nie ma możliwości uczęszczać na takąową. Mówca zwrócił się z apelem do prasy, by ta przedstawiła ten moment, aby Komitety odpowiednie w przyszłości wstępy na akademję zniżyły.

Na tem zakończono odśpiewaniem 1 zwrotki „Wszystkie nasze dzienne sprawy” obrady około godz. 7,15 wiecz.

— Cześć zwycięsom w kulaniu.

We wczorajszą niedzielę odbyło się w tut. kregielni kulanie kreglarzy „Bęc” o drogocenne nagrody które trwały od godz. 14 — 19-ej.

Po zakończeniu kulania przemówił w dobitnych słowach do zwycięzców w kulaniu prezes klubu apelując do zebranych, by gorliwie uczęszczać na lekcje kulania ćwicząc tem siły fizyczne oraz by gremjalnie brali udział w kulaniu, a przez to osiągną zadowolenie duchowe i to przez walkę o nagrody i przez zwycięstwo.

Po przemówieniu dokonał prezes aktu wręczenia nagród.

Z uznaniem podkreślić należy starania zarządu klubu, zdążające nie tylko w kierunku wywieżenia sił fizycznych, lecz mające na celu zespolenie wzajemnej zgody brat erskiej między członkami klubu. Mając też to na oku urządził Zarz. klubu po skończonem kulaniu skromny komers dla uczestników, biorących udział w zawodach.

Klub kreglarzy „Bęc” oceniając znaczenie dzisiejszego święta narodowego wniósł prezes p. J. Wiśniewski o godz. 24 trzykrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. W miłym nastroju braterskim bawili się członkowie klubu do późnej nocy.

Z drugiej strony zauważyć należy, co jest załugą Zarządu że ten chcąc wszystkich członków zadowolić, poczynił kroki, by we wczorajszym kulaniu każdy z uczestników otrzymał jakąś nagrodę.

Oby wczorajsze zwycięstwo zachęciło kreglarzy do dalszej, wytrwałej pracy w sporcie kreglarzkim. — „Bęc”!

— Medal pamiątkowy za wojnę 1918 — 21. Ukazało się rozporządzenie p. prezesa rady ministrów i ministra spraw wojskowych, uzupełniające rozporządzenie rady ministrów z 21 września 1928 r. o medalu pamiątkowym za wojnę

1918 — 21. W rozporządzeniu tem umieszczono artykuł 3 A o następującym brzmieniu:

„Prawo otrzymania medalu służy również tym, którzy w okresie od 1 listopada 1918 do 31 grudnia 1921 r. podczas akcji zbrojnych, mających na celu wyzwolenie poszczególnych części państwa polskiego z pod obecnej przemocy oraz zespolenia ich i macierzy: 1) polegli, lub byli ranni w oddziałach powstańczych, lub przy współdziałaniu, z temi oddziałami bez względu na czas trwania ich służby. 2) Zmarli wskutek choroby, powstałej w związku z pełnieniem służby w oddziałach powstańczych, lub wskutek choroby, nabytej przy współdziałaniu z temi stemi, albo przy niesieniu im sanitarnej pomocy, bez względu na czas trwania ich służby. 3) Tym, którzy conajmniej przez dwa miesiące pełnili służbę w oddziałach powstańczych, lub conajmniej przez okres trzech miesięcy współdziałali z temi oddziałami, albo nieśli im pomoc sanitarną”.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie. Przyznanie medalu pamiątkowego za wojnę 1919 — 21 odbywać się będzie z uwzględnieniem kategorii wymienionych w uzupełnieniu jak wyżej rozporządzeniu.

Zarządzenie w sprawie wykupna świadectw przemysłowych. Wobec zbliżającego się terminu nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1930, ministerstwo skarbu poleciło okólnikiem L. D. V, 8214/4, aby Izby skarbowe wydały odpowiednie zarządzenia, mające przede wszystkim na celu utworzenia pomocniczych kas skarbowy i zapewnienie płatnikom należytej obsługi w okresie nabywania świadectw przemysłowych.

W szczególności winny Izby skarbowe czuwać nad tem; aby urzędnicy, przydzieleni do prac związanych z wydawaniem świadectw, byli dokładnie obznajomieni z odnośnymi przepisami ustawowemi, oraz aby w wypadkach, gdy płatnik obrew udsielonym mu przez urzędnika wyjaśnieniom, zażąda wydania świadectwa niżej kategorii, nie czyniło mu utrudnień w nabyciu żadanego świadectwa przemysłowego, przyczem w takich wypadkach należy na odwrotnej stronie deklaracji umieszczać zawsze odpowiednią krazule o treści przewidzianej w § 56 instrukcji z dnia 15 maja 1929 r., a mianowicie: „Płatnikowi zwrócono uwagę, że ze względu na podane na odwrotnej stronie cechy zewnętrzne przedsiębiorstwa żądane w deklaracji świadectwo nie odpowiada postanowieniom załącznika do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.”

trzne przedsiębiorstwa żądane w deklaracji świadectwo nie odpowiada postanowieniom załącznika do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Kino „Kryształ”.

Dziś poraz ostatni wyświetla kino „Kryształ” szlagier produkcji filmowej, potężny dramat miłości naszego genjusza, pt. „Miłość i Izy Szodena”.

Z uznaniem podkreślić należy starania Dyrekcji kina „Kryształ”, która mając na oku ciężkie położenie mas pracujących oraz chcąc dać możliwość zobaczenia tego obrazu wszystkim bez wyjątku mieszkańcom m. Chełmży i okolicy, **zniżyła ceny wstępu na dzisiejsze seanse do 50 gr. na wszystkie miejsca.**

Rozzystajcie zatem bywalcy i sympatycy wszyscy bez wyjątku z dzisiejszej ulgi a w szczególności ci, którzy nie widzieli jeszcze tego szlagiera i spieszcie dziś do „Kryształu”.

Początek seansów o godz. 4-tej i 5,30.

Za serdecznie okazane współczucie, nadesłane kondolencje, za tak liczne wieńce i kwiaty ofiarowane Zmarłej, za okazanie troskliwej opieki w chorobie radcy Dr. Pilatowskiemu, siostrze Teresie, osobliwie za osobistą i prędką poradę i pomoc Dr. Lange’mu dyr. Cukrowni, oraz w odprowadzeniu zwłok tak niespodziewanie nagle Zmarłej mej drogiej żony, naszej kochanej i troskliwej matki, śp.

Praksedy z Finzów Holkowej

na wieczny spoczynek, składamy tą drogą Przewielebnemu Duchowieństwu, wszystkim Znajomym, Przyjaciółom i Krewnym, Kolegom, Urzędnikom i współpracownikom Cukrowni nasze najserdeczniejsze

podziękowanie.

Pograżeni w ciężkim smutku
mąż i dzieci.

Chełmża, 9. XI. 1929 r.

Biję świnie

prywatnie, a także wykonuję wyroby mięsne. Zgi. przyjmuje

R. URBAŃSKI
Chełmża
ul. Hallera 19

Meble

mahoniowe używane na sprzedaż: 1 kanapę, 1 szafę do rzeczy, 1 lustro, 1 mały stolik.

Rynek Garncarski 2

Druki

wszelkiego rodzaju wykonuje gustownie szybko i tanio

Drukarnia Przemysłowa

UWAGA!

PP. Wójtowie i Sołtysi

posiadamy stale na składzie ustawą zatwierdzone

godła państwa

dla szkół i władz, większe i mniejsze.

Do nabycia:

„w Drukarni Przemysłowej”
„Przełądzie Pomorskim”
Chełmża

Rynek Bednarski 1. ::: Tel. 72

Obywatelstwu m. Chełmży i okolicy

polecam się do wykonywania wszelkich prac

ślusarsko-budowlanych

jak: konstrukcji żelaznych, parkanów (siatkowych i żelaznych), ogrodzeń grobowych, instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych, spawau autogenicznych (Autogenische Schweissung) wszystkich metali oraz reparacji pomp i rozmaite inne prace wchodzące w zakres ślusarstwa

Pracę wykonuję solidnie, fachowo i pod gwarancją, po cenach konkurencyjnych. — Przy większych pracach daję dogodny warunki.

Posiadając wieloletnie fachowe doświadczenie, zapewnić mogę rzetelne przeprowadzenie wszelkich prac z gwarancją kilkulatnią.

Władysław Czarnecki

Zakład ślusarsko-budowlany

Strzelecka 2. CHEŁMŻA Strzelecka 2.

Ucznia

syna uczciwych rodziców poszukuje

Antoni Budzikowski

Kowalewo, Rynek 7
skład kolonjalny,
żelaza i restauracja

Poszukuję ładnie umeblowanego

pokoju

możliwie w śródmieściu od 1. 12. br. Last. zgłoszenia do Przegł. Pomorskiego pod pokój.

Ogłoszenie!

Jarmark

na bydło i konie

odbędzie się

w Chełmży
w środę, dnia 13. listopada 1929 r.

Chełmża, dnia 9. XI. 1929 r.

MAGISTRAT

(—) Kurzętkowski, Burmistrz.

Węgiel

górnosławski
(wagonowo)

drzewo opałowe

poleca firma

Tadeusz Radomski

Przedsiębiorstwo rolniczo-handl.

Telef. 137.

Toruńska 37.

Indyjską gumę

jako podeszwy do obuwia z dołączeniem przepisu używania poleca

E. Guhl i Ska

Hurt. skład skór. Det.

Bydgoszcz, ul. Długa 45.

Telefon 1945.

Piece skrzynkowe i kwintowe Rury i kolana

Widły do buraków i kartofli

Kopaczki do bur. i kartofli

Noże do obcin. buraków

Podkowy i podkownce

Wagi stoł. i belkowe

Wszelkie okucia budowlane i narzędzia dla rzemieślników oraz wszelkie sprzęty

domowe i kuchenne

poleca po najniższych cenach

Wojciech Balcerowicz

Chełmża, Rynek 13.

Tysiące

chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie et cetera, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej.

Adres:

Liszki - Apteka

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA

GRUDZIĄDZ

Plac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —

Obiady z 3 dań 1,35 zł. gorące potrawy oraz napoje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego 5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja à la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: **Józef Grzeszkowiak.**

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

Beklama dźwignią handlu!